

אבל "ואנשי כוזיבא", אינם משבט יהודה, אלא אלו הם אנשי גבעון, שכזבו ביהושע, שרימו אותו, ומכח רמאותם הוא הקים להם את שבועתו שלא יפגע בהם.

"ויואש ושרף" — אלו מחלון וכליון, שהם משבט יהודה, שהרי אביהם אלימלך היה בן נחשון בן עמינדב.

ולמה נקרא שמן יואש ושרף?

"ויואש", שנתיאשו מן הנאולה, שהיו סבורים שלא יגאלם הקב"ה מן הרעב. "שרף", שנתחייבו שריפה למקום.

"אשר בעלו למואב" — שנשאו נשים מואביות.

"וישבי לחם" — זו רות המואביה, ששבה (38) ונדבקה בבית לחם יהודה, והיו בניה משבט יהודה.

"והדברים עתיקים" — דברים הללו, שיארע הדבר כך, שייצאו מחלון וכליון מהארץ, ועל ידי כך ימותו, ותבא רות המואביה, ותנשא לבועז, ומכך יולדו מלכי בית דוד, עתיק יומין [כינוי להקב"ה] אמרן, שגור ואמר עליהם שכך יתגלגלו הדברים, כדי שייצא מהם דוד. (39) והם יצאו מאתו קודם

שריפה, למקום, על שיצאו לחוץ לארץ, ולכן מתו כשהם מזי רעב. (36) שזה כעין שריפה.

והד אמר, יואש ושרף הוא שמן האמיתי של מחלון וכליון, ולמה נקרא שמן, מדוע מכונים הם במגילת רות בשם מחלון וכליון? ללמדך, בכינוי מחלון, שעשו גופן חולין. שחיללו גופם בצאתם מקדושת ארץ ישראל, לחוץ לארץ, שהיא טמאה (37) ואין בה קדושה. וללמדך בכינוי כליון, שנתחייבו כליה למקום, על שיצאו מארץ ישראל.

תניא כמאן דאמר "מחלון וכליון" שמן:

דתניא, מאי, מהו ביאור הכתוב, דכתיב [בדברי הימים שם], ושם מונה הכתוב את בני יהודה, לדורותם:

"ויוקים, ואנשי כוזיבא, ויואש ושרף, אשר בעלו למואב, וישבי לחם, והדברים עתיקים?"

כך הוא ביאור הפסוק:

"ויוקים" — זה יהושע, שהוא משבט יהודה מצד אמו, ונקרא בכינוי "יוקים", על שם שהקים שבועה לאנשי גבעון שלא יפגע בהם.

36. לפי רבינו גרשום.

38. הרש"ש מבאר את הלשון "שבה", שרות היתה פעם אחת דבוקה לבית לחם יהודה, כשהיתה נשואה למחלון שהיה מבית לחם, ולאחר מכן, כשנתאלמנה, והלכה עם נעמי לארץ ישראל, היא שבה פעם שניה להדבק בבית לחם יהודה.

39. רבינו גרשום.

37. רשב"ם. ותמה המהרש"א, אם כן, גם אלימלך אביהם עשה גופו חולין, ומדוע הוא לא מכונה כך? ולכן ביאר, שעשו גופם חולין בכך שנשאו נשים נכריות, האסורות להם, ורות התגיירה רק כאשר התאלמנה, בשעת הליכתה לארץ ישראל עם נעמי.